

Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola POHÁDKA Zbůch, okres Plzeň-sever

U Školky 150, 330 22 Zbůch

Identifikátor školy: 600 070 964

Termín konání inspekce: 7. – 12. října 2004

Čj.:	d6-1073/04-1007
Signatura:	kd4ay103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Předškolní zařízení je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací, která sdružuje mateřskou školu a školní výdejnu. Zřizovatelem je Obec Zbůch sídlící na adrese Náměstí 205, 330 22 Zbůch. Realizovaným programem této mateřské školy je doporučený Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (Č.j.: 14 132/01-22). Ve školním roce 2004/2005 jsou zde zřízeny tři heterogenní třídy, do kterých jsou zařazovány děti ve věku od 2,5 do 6 let včetně dětí s odkladem školní docházky. Pro všechny třídy stanovila ředitelka výjimku z počtu dětí. Kapacita školy (82) překročena není.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky spontánních a řízených činností ve školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací práci v mateřské škole zajišťuje na plný pracovní úvazek pět učitelek včetně ředitelky. Všechny splňují stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ředitelka navíc absolvovala bakalářský studijní program „Učitelství pro mateřské školy“. Stanovení míry vyučovací povinnosti a rozvržení pracovní doby je vzhledem k režimu tříd optimální.

Organizace školy má jednoduchou, ale účelnou strukturu, kterou vypovídajícím způsobem formuluje „Organizační řád“. Zohledňuje personální podmínky a stanovuje kompetence jednotlivých zaměstnanců. Delegování pravomocí je vyvážené. Ředitelka nemá jmenovanou zástupkyni, pouze pověřila učitelku zastupováním v době své nepřítomnosti ve škole. Je vytvořen účinný systém vnitřní komunikace, který zabezpečuje včasný přenos informací. Jedná se zejména o pravidelný kontakt ředitelky se všemi zaměstnanci, včasné poskytování informačních materiálů a o periodické porady zaměstnanců. Pedagogická rada plní funkci metodického orgánu. Zabývá se odbornou tematikou, tj. závěry z hospitační činnosti, tvorbou školního a třídních vzdělávacích programů, způsoby, metodami a formami práce. Diskutuje se rámcový vzdělávací program, hodnotící systém atd.

Ředitelka preferuje autoritativní styl vedení lidí. V pedagogické oblasti však dává učitelkám přiměřený prostor k diskusi a ponechává jim dostatek pravomocí. Pozornost věnuje zejména jejich metodickému vedení.

Kontrolní činnost zaměřenou na sledování efektivity provozu provádí pravidelně. Ze zápisů vyplývá její snaha o zabezpečení bezproblémového chodu předškolního zařízení. Součástí kontroly je hospitační činnost. Ta vychází ze stanoveného plánu, ve kterém v tomto školním roce nechybí orientace na metody a formy práce. Záznamy z hospitační činnosti v minulém školním roce konstatují zjištěný stav, částečně obsahují i metodické vedení, ale v závěrech výrazně převažují pozitiva. Tím ztrácí takovéto hodnocení efektivní vliv na kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

V současné době je pedagogický sbor stabilní, jeho věkový průměr je vyvážený.

Zapojení ředitelky i učitelek do dalšího vzdělávání je dlouhodobě aktivní. V současné době je orientováno na aplikaci rámcového vzdělávacího programu v praxi a podmínkách školy. Kromě účasti na seminářích mají učitelky k dispozici bohatou nabídku odborné literatury. Vzdělávání je v tomto roce více než v předchozím zaměřeno dle potřeb školy.

Hodnocení práce zaměstnanců je prováděno pravidelně a je dokumentováno v zápisech pedagogických rad, kontrolní a hospitační činnosti. V tomto školním roce zahájená evaluace obsahuje rovněž sebehodnocení pedagogických pracovníků ve vztahu k metodám a organizačním formám práce. Vzhledem k začátku školního roku však nebyla inspekci výrazněji zaznamenána.

Optimální personální obsazení školy a erudovanost ředitelky v metodické oblasti vytváří předpoklady ke kvalitnímu vzdělávání a výchově předškolních dětí. Velmi dobrá úroveň personálních podmínek umožňuje odpovídajícím způsobem realizovat školní vzdělávací program.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je umístěna v přízemní bezbariérové budově, v klidné části obce. Prostorné třídy jsou vhodně propojeny s hernami. Jedna herna je využívána jako ložnice, v ostatních třídách je realizován tzv. nespavý režim pro starší děti. Ve škole je rovněž samostatná jídelna, která je dvěma třídami používána pouze v době oběda. Svačiny, z důvodu zachování jejich klidného chodu, probíhají v jednotlivých třídách. Určitým nedostatkem je jediné sociální zařízení pro všechny děti. Přestože počet hygienických zařízení odpovídá počtu přijatých dětí, organizace přechodů na WC v průběhu dne se tím komplikuje. Škola rovněž postrádá kabinet či jiné skladovací prostory na hračky a učební pomůcky. Proto je většina těchto materiálů umístěna ve třídách nebo v části rozlehlé vstupní chodby. Interiér působí upraveně, čistě a esteticky. K budově přiléhá samostatná zahrada, která je pečlivě udržovaná a její vybavení umožňuje dětem pohybové a další aktivity.

Třídy jsou promyšleně a funkčně uspořádány tak, aby sloužily svému účelu. Ve vybavení, až na výjimky, převládá starší nábytek, který je však pečlivě udržovaný. Skříně či police s pomůckami a dalšími materiály jsou dětem snadno přístupné. Ve třídách jsou vhodně vytvořeny herní koutky pro uplatnění zájmu dětí. V průběhu inspekce byly bohatě využívány ke hře. Vybavení hračkami, pomůckami a audiovizuální technikou je na velmi dobré úrovni. Jejich nabídka je pestrá a široká.

Ředitelka věnuje patřičnou pozornost kontrolní činnosti týkající se materiálně-technického vybavení. Svědčí o tom nejen postupné opravy interiérů (nové podlahy a lina, na vysoké úrovni obnovené kvalitní, vysoce estetické sociální zařízení pro děti i personál, obměna stolků a židliček, odlehčená lehátka), ale i vkusné dřevěné stavebnice apod.

Z výše uvedeného vyplývá, že způsob plánování materiálně-technických podmínek je funkční, promyšlený a vede ke zlepšování stavu v oblasti materiálně-technických podmínek.

Celkově velmi dobrá úroveň materiálně-technických podmínek pozitivně ovlivňuje vzdělávání a výchovu a umožňuje realizovat školní vzdělávací program.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací program

Škola má na období čtyř let zpracovaný školní vzdělávací program, který vymezuje hlavní cíle vzdělávání a jeho tematickou orientaci. Program staví na prožitkových činnostech dětí, aktivní tvořivosti a spontánní hře. Mimo výchovně-vzdělávací práci nabízí škola i nadstandardní aktivity (zájmové kroužky, péče o děti s vadami řeči), bohatou nabídku školních a mimoškolních akcí (kulturní, naučné, sportovní) i aktivit podporujících spolupráci s rodinou.

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Stanovené pedagogické záměry jsou reálné a vycházejí z obecných cílů předškolní výchovy.

V mateřské škole je pečlivě vedena povinná, ale i další doplňující dokumentace prokazující naplňování programu. Ochrana dat a důvěrných informací je zajištěna před jejich zneužitím.

Kontrola plnění zvoleného vzdělávacího programu bude probíhat převážně operativními formami kontroly a hospitační činností. Vzhledem k začátku školního roku a k zahájení práce se školním programem však nelze zhodnotit efektivnost kontrolní činnosti, protože zatím nebyla realizována.

Plánování v oblasti naplňování vzdělávacího programu není zcela odpovídajícím způsobem propracované. Přestože učitelky vhodně využívají k tomuto účelu tzv. „pojmové mapy“, při jejich zpracování se zaměřují převážně na obsah činností a pomíjí představu specifických i dílčích cílů.

Organizace pedagogické činnosti probíhá v režimu, který má pevné členění jednotlivých částí dne podle přiměřeně stanovených intervalů stravování, pobytu venku a odpočinku. Pedagogický program je v průběhu dne zapojen volnějším způsobem. V době konání inspekce však nebyla stanovená organizace vzhledem k potřebám dětí plně respektována. Spontánním činnostem byl věnován dostatečný prostor, ale některé řízené aktivity byly nepřiměřeně dlouhé. Výchovně-vzdělávací činnost nebyla adekvátně přizpůsobována vývojovým, poznávacím a emocionálním potřebám dětí. Rovněž přechody v režimových momentech (WC, umývárna) byly zbytečně organizovány hromadně, čímž vznikaly neefektivní prostoje. Přestože školní vzdělávací program navrhuje průběžnou organizaci svačiny, její realizace probíhala frontálně a velmi neefektivně. Zcela nedostatečně je doposud zajištěn pitný režim. Děti nemají možnost se kdykoliv napít, tekutiny jsou jim podávány pouze v době svačin či oběda.

Komunikaci s rodiči je řešena osvědčenými metodami vzájemné spolupráce. Škola má registrovanou Unii rodičů, se kterou úzce spolupracuje. Ředitelka a výchovná poradkyně nabízejí pravidelné konzultační dny. Zpětnou vazbu od rodičů na činnost školy získává ředitelka dotazníkovou metodou.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Přestože splňují všechny učitelky podmínku odborné a pedagogické způsobilosti a ředitelka je prokazatelným způsobem metodicky vede, výsledná efektivita, zejména řízených činností, této skutečnosti zcela neodpovídala.

Spontánní činnosti

Pro spontánní činnosti vytvořily učitelky dostatečný časový prostor. Průběhu her byla věnována náležitá pozornost, což pozitivně ovlivňovalo jejich kvalitu. Prostředí tříd i nabídka aktivit dávaly dětem množství podnětů. Učitelky do her vstupovaly pouze z důvodu, aby je usměrnily. Vhodně promyšlená tak byla zejména vnitřní motivace. Spontánní aktivity byly většinou smysluplné a na jejich úrovni byl patrný příznivý vliv působení heterogenní skupiny. Starší děti přijímaly mladší do hry zcela automaticky, přirozeně spolupracovaly, ochotně si pomáhaly a dobře komunikovaly. Vlídny a vstřícný přístup učitelek vytvářel ve třídách prostředí důvěry a bezpečí. Plynulost her však nevhodně narušovalo jejich přerušování za účelem navození řízené aktivity, která následovala až po ukončení aktivit spontánních.

Průběh spontánních činností byl hodnocen velmi dobře.

Řízené činnosti

Plánování výchovně-vzdělávacích činností se opírá o školní a třídní vzdělávací program. Zatím malá propracovanost tzv. „pojmových map“ se promítla do přípravy a částečně i do způsobu práce, který učitelky uplatňovaly. V řízených činnostech, které probíhaly skupinově i se všemi dětmi současně, byly zvolené metody zaměřené více na plnění pokynů, než na podporu dětské aktivity, samostatnosti a prožitku. V jejich rámci učitelky minimálně využívaly konkrétních zkušeností a zážitků dětí. Snaha o integrovaný výchovně-vzdělávací blok vedla k neefektivnímu napojování různorodých aktivit ve sledu za sebou. Motivace byla uplatňována spíše pro získání zájmu a udržení pozornosti. Tím, že si při plánování učitelky neujasnily postupné naplňování dílčích cílů, postrádaly řízené aktivity hlubší propojenost a vnitřní zaujetí dětí. Naopak pozitivním jevem bylo množství vhodných pomůcek včetně skutečných předmětů a přírodnin. Rovněž některé momenty činností, ve kterých učitelky zařadily skupinovou práci, byly efektivní. V průběhu těchto aktivit respektovaly individuální potřeby dětí a do nabízených činností je nenutily. Vztah učitelek k dětem byl podporující a přátelský. Méně se již dařilo či zcela chybělo adresné hodnocení, které by poskytovalo dětem zpětnou vazbu o dosažených výsledcích a posilovalo jejich přirozený prožitek úspěchu.

Prěstože řízené činnosti byly plánované a učitelky věnovaly přiměřenou pozornost přípravě prostředí a pomůcek, jejich průběh selhával na zvolených metodách a formách práce. Náročnost konkrétních aktivit nebyla vždy přizpůsobena věku a možnostem dětí. Na základě výše uvedených skutečností byl průběh řízených činností hodnocen jako průměrný.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Dle dílčích zjištění vyplývajících z pozorování dětí při pedagogickém procesu byla při posuzování výsledků jejich činnosti pozitiva a negativa v rovnováze.

Jemná motorika byla cíleně rozvíjena nejen v průběhu spontánních, ale i řízených činností. Děti dobře a bez výraznějších potíží manipulovaly se stavebnicemi, s výtvarným i pracovním materiálem a náčiním. Cílený rozvoj hrubé motoriky nebyl v průběhu inspekce výrazně zaznamenán, pozitivním jevem však byla skutečnost, že nebyly omezovány spontánní pohybové aktivity.

Určité rezervy byly patrné (částečně i vzhledem k začátku školního roku) při upevňování sebeobslužných dovedností. Učitelky dávaly dětem málo prostoru k samostatnosti a minimálně tak posilovaly jejich autonomní chování.

Komunikace dětí byla přirozená a přátelská, velmi dobře navazovaly kontakty se svými vrstevníky i dospělými. V jedné třídě chyběla přirozená autorita učitelky, čímž docházelo až k nežádoucím projevům jednání dětí.

Vzhledem k tomu, že v průběhu řízených činností značně převládal verbální projev učitelek, nebylo možné objektivně posoudit úroveň poznatků a myšlenkových operací.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností byly celkově hodnoceny dobře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Čj. 671/02 vydaná Obcí Zbůch dne 25. září 2002 s účinností od 1. ledna 2003
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru školství, mládeže a sportu o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.: ŠMS/1927/04 ze dne 26. května 2004 s účinností od 1. dubna 2004
3. Povolení výjimky z počtu dětí bez č.j. ze dne 23. února 2004 na dobu od 1. září 2004 do 30. června 2005
4. Souhlas Krajského úřadu Plzeňského kraje s povolením výjimky z počtu dětí ze dne 27. února 2004
5. Jmenování do funkce ředitelky č.j. 224/03 ze dne 27. června 2003 s účinností od 1. července 2003
6. Kopie dokladů odborné a pedagogické způsobilosti všech pedagogických pracovníků
7. Rozhodnutí o zařazení dítěte do mateřské školy ve školním roce 2004/2005
8. Rozhodnutí o odkladu školní docházky ve školním roce 2004/2005 (5x)
9. Evidenční listy dětí přijatých do mateřské školy ve školním roce 2004/2005
10. Přehled výchovné práce, denní docházka dětí – všechny třídy, září – říjen 2004
11. Rozpis přímé výchovné práce ve školním roce 2004/2005
12. Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2003/2004, 2004/2005
13. Organizační řád schválený dne 29. srpna 2003 zpracovaný ředitelkou
14. Vnitřní a Provozní řád ze dne 1. září 2004 zpracovaný ředitelkou
15. Pověření zastupováním v době nepřítomnosti ředitelky ze dne 1. ledna 2003, stanovené ředitelkou
16. Zápisy z pedagogické rady – školní rok 2003/2004, 2004/2005
17. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti – školní rok 2003/2004
18. Výroční zpráva za školní rok 2003/2004
19. Školní vzdělávací program „Kdo si hraje nezlobí“ – platný pro školní rok 2004/2005 – 2007/2008
20. Roční plán pro školní rok 2004/2005
21. Inspekční zpráva ze dne 26. ledna 1999 Čj.: 044 23/99-14-01

ZÁVĚR

Ředitelka vytváří v důsledku své erudovanosti optimální personální podmínky pro úspěšnou realizaci školního vzdělávacího programu. Jeho zpracování a vhodnému organizování činnosti mateřské školy věnovala patřičnou pozornost. Doposud však málo razantně vyvozuje z kontrolní a evaluační činnosti takové závěry pro další práci, které by výrazněji evokovaly změnu pedagogického stylu v souladu s výše uvedeným programem.

Přestože mateřská škola sídlí ve staré budově, její materiálně-technické vybavení je velmi dobře systematicky obměňováno a upravováno ve prospěch dětí i vlastní výchovně-vzdělávací činnosti.

V současné době vychází výchovně-vzdělávací činnost ze školního vzdělávacího programu. Přestože dokument jasně vymezuje metody a formy preferující prožitkové učení (kdy dítě se učí prožitkem a zkušeností), učitelky zatím nedokázaly tento pedagogický styl aplikovat v praxi. V průběhu inspekční činnosti tak převažovala forma organizovaného učení, která u dětí potlačovala spontaneitu, objevnost a komunikativnost.

Progresivní vývoj mateřské školy byl od poslední inspekce provedené v roce 1999 (Čj.:044 23/99-1401) zaznamenán zejména v oblasti materiálně-technických podmínek a ve zpracování školního vzdělávacího programu. Ve výchovně-vzdělávací činnosti však přetrvává dominantní role učitelky a neoproštění se od zaběhnutých postupů pedagogické práce.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Bc. Eva Brabcová	Brabcová v. r.
Člen týmu	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.
Člen týmu	Mgr. Hana Ratzová	Ratzová v. r.

V Rokycanech dne 25. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. 11. 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Bc. Naděžda Bacíková	Bacíková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Františka Kotyzy 1026, 337 01 Rokycany. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-11-23	d6-1073/04-1007
Zřizovatel	2004-11-23	d6-1073/04-1007

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.